

Warszawa, dn. 21 października 2024 r.

PAN **KRZYSZTOF BOLESTA**
SEKRETARZ STANU
MINISTERSTWO KLIMATU I ŚRODOWISKA

Szanowny Panie Ministrze,

dziękując za zaproszenie do konsultacji Programu Czyste Powietrze (dalej „PCzP”), w którym uczestniczyliśmy dnia 4 października br. pragnę poniżej przedstawić pisemne odpowiedzi na pytania postawione przez zespół Ministerstwa Klimatu i Środowiska w trakcie debaty.

Na wstępie, w imieniu producentów pomp ciepła zrzeszonych w APPLIA apelujemy o pilną interwencję i rozwiązanie obecnej sytuacji w PCzP., w której czyste technologie są wypierane przez technologie na paliwa kopalne (gaz) oraz drewno (pellet). W wyniku m.in. niezasadnych naszym zdaniem zmian w PCzP w br. ograniczającymi dostęp do rynku dla pomp ciepła (np. wymóg upubliczniania raportów z badań, zapowiedź nieuznawania europejskich certyfikatów znaków jakości) oraz przy tolerowaniu kampanii dezinformacyjnej na temat pomp ciepła organizowanych przez instytucje reprezentujące głównie producentów kotłów na biomasę sytuacja na rynku pomp ciepła jest krytyczna. Ilość pomp ciepła w programie w okresie I-VII 2024 spadła aż o 32% (mniej o 17 tys. urządzeń) w porównaniu do tego samego okresu w roku poprzednim. Jednocześnie ilość dla kotłów na biomasę wzrosła aż o 330% (wzrost o 45 tys. urządzeń).

1. Jakie powinny obowiązywać kryteria dostępu do Programu i poszczególnych progów dofinansowania?
 - **Bezterminowa** akceptacja europejskich certyfikatów i znaków jakości, HP Keymark, Ehpq Q i Eurovent podczas wpisywania pomp ciepła na listę ZUM. Postulujemy akceptację europejskich certyfikatów i znaków jakości także po 01.01.2025.
 - **Zniesienie obowiązku upublicznia raportów z badań laboratoryjnych** Raporty z badań to poufne dokumenty zawierające tajemnice technologiczne producentów. Nie mamy problemu z udostępnianiem tych informacji osobom oceniającym czy inspekcji nadzoru. Jednakże udostępnianie tej dokumentacji wszystkim osobom postronnym osłabia konkurencyjność krajowych i europejskich producentów ponieważ ułatwia kopiowanie technologii przez firmy spoza UE. Nie zakładamy, aby takie działanie było intencją polskiego rządu, dlatego też apelujemy o pilną zmianę w tym zakresie. Zwracamy uwagę, że przy tworzeniu unijnej bazy dla etykiet energetycznych, EPREL (istnieje od 2019 r.) stworzono specjalny moduł do udostępniania poufnych raportów z badań, a dostęp do nich mają wyłącznie inspekcje nadzoru. Co ważne, każdy dostęp lub zmiana jest rejestrowana w systemie.

- Producent/importer/dystrybutor urządzenia będącego przedmiotem dofinansowania powinien posiadać sieć autoryzowanego serwisu w całej Polsce
2. Jak usprawnić mechanizm prefinansowania i dostępność Programu dla osób najuboższych?
- Postulujemy ograniczenie maksymalnego (100%) dofinansowania połączonego z 50% prefinansowaniem. Należy koniecznie rozważyć sposób weryfikacji takich dofinansowań (źródło patologii) poprzez faktyczne zaangażowanie beneficjenta w proces wyboru urządzeń, technologii oraz finansowania inwestycji. Dotacje powinny być przekazywane beneficjentowi, a nie wykonawcy. Beneficjent po otrzymaniu dotacji rozliczałby się z wykonawcą. Faktura za działania modernizacyjne dla budynku powinna być maksymalnie szczegółowa, czyli z osobnym wyszczególnieniem kosztów produktów (z podaniem typu, modelu i producenta), wykonawstwa, akcesoriów, instalacji oraz uruchomienia. Umożliwiłoby to rynkową weryfikację cen w poszczególnych składnikach. Dodatkowo proponujemy wprowadzenie zakazu zawierania przez wykonawcę dodatkowych umów z beneficjentem, które często uniemożliwiają beneficjentowi rozwiązanie umowy, nawet jeśli wykonawca nie realizuje robót lub nie przestrzega harmonogramu robót (zawierają one niejednokrotnie klauzule niedozwolone).
 - Program Czyste Powietrze aktualnie nie wspiera inwestorów, czyli beneficjentów. Oczywiście klienci końcowi korzystają z tego programu i finalnie nabywają pompy ciepła, mają zmodernizowane domy, wymienione okna itp. Natomiast klienci nie są świadomi jakie są faktyczne koszty realizowanych inwestycji. Pojawiły się firmy wyspecjalizowane w „sprzedaży” dotacji, które bazują na pozyskaniu jak największych profitów z każdej inwestycji. Prace są realizowane jak najmniejszym kosztem, aby jak najwięcej z całego budżetu zostało w portfelach firm, które obsługują klienta końcowego i w imieniu inwestora załatwiają formalności. Takie firmy „dotacyjne” pozyskujące klientów są w stanie zastraszać, czy działać nierzetelnie utrzymując przy tym największą marżowość. Dochodzi do sytuacji przekupstw w branży budowlanej czy grzewczej, aby utrzymać wzajemną współpracę firm podwykonawczych działających na zlecenie firmy sprzedającej dotacje. Najbardziej wygodnym beneficjentem programu jest osoba nie zamożna, najmniej świadoma dla której przysługuje maksymalna dotacja więc tak naprawdę największy możliwy zysk dla firmy która w imieniu klienta pozyskuje środki z Programu Czyste Powietrze. Gdyby klienci końcowi mogli sami zgłaszać się do programu w sposób prosty i przejrzysty, środki byłyby przelewane na konto inwestora starającego się o dotację wtedy faktycznie korzystali by na tym obywatele RP a nie podmioty specjalizujące się w okradaniu Państwa.

- Mogła by powstać baza firm, które np. realizują pewnego rodzaju bon Czyste Powietrze. Podobnie jak w przypadku bonu turystycznego – tu przyznane środki wykorzystywałby obywatel będący beneficjentem, a nie ktoś w jego imieniu. Formalności programu powinny być uproszczone. Potrzebujemy więcej osób w urzędach, które uświadamiałyby społeczność o możliwościach PCzP. Obecnie wiele inwestorów wstrzymuje się od korzystania z dofinansowania i zgłoszenia się do programu na własną rękę ze względu na formalności jakich trzeba dopełnić. Na ten moment roznoszone są ulotki przez firmy „dotacyjne”, organizowane są bezpłatne konsultacje, odwiedzane są domy przez przedstawicieli tych firm, ale tylko w celu poznania potencjału rynku i realnego zysku. W ten sposób program traci na wiarygodności. Gdyby takie informacje o programie wychodziły np. z urzędów gminnych to naszym zdaniem byłoby to bardziej wiarygodne.
 - Jednocześnie dostrzegamy grupę beneficjentów wymagającą jednak maksymalnego dofinansowania (100%). Dla takich inwestorów proponujemy potwierdzenie przez lokalny Ośrodek Pomocy Społecznej faktu, że mamy do czynienia z trudną sytuacją materialną, która wymaga maksymalnego dofinansowania w PCzP.
 - Należy rozważyć zniesienie górnego progu dochodowego, co zwiększyłoby dostępność do programu dla osób bardziej świadomych, więc mniej podatnych na manipulacje i nadużycia.
 - Postulujemy także przywrócenie dofinansowań do zakupu pomp ciepła w programie „Mój Prąd 6.0”.
3. Jaki standard energetyczny budynku powinniśmy promować?
 - Obecnie proponowane klasy energetyczne budynków sytuują nowobudowane budynki w klasie B (zgodnie z WT2021). Uważamy, że pompy ciepła mogą być stosowane w budynkach o zapotrzebowaniu 120kWh/m²*rok, może nawet 150 kWh/m²*rok.
 4. Jak zapewnić wysoką jakość usług wykonawców?
 - Obowiązek polisy OC dla wykonawców, lista wykonawców certyfikowanych w PCzP przy założeniu, że producenci w ramach prowadzonych przez siebie szkoleń mogliby również wystawiać certyfikaty dla wykonawców w PCzP.
 5. Jakie technologie powinniśmy wspierać?
 - W programach publicznych wspierane powinny być nowoczesne, czyste, nie emitujące zanieczyszczeń w miejscu instalacji technologie, nakierowane na wzrost efektywności energetycznej budynku, połączone z dopasowaniem instalacji technicznych budynku do jego nowych wymagań (dopasowanie źródeł ciepła, źródła ciepła nie emitujące zanieczyszczeń w miejscu instalacji, instalacji wentylacji, oświetlenia, system zarządzania). W ten sposób po przeprowadzeniu inwestycji beneficjent otrzymuje zupełnie nową jakość życia w budynku – obniżka kosztów eksploatacji oraz poprawa komfortu życia.
 - Wspierane powinny być technologie:
 - pomp ciepła;
 - fotowoltaika;
 - wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła;
 - technologie ograniczające straty ciepła budynku.
6. Inne uwagi.

- Aktualna relacja ceny 1kW energii, uzyskiwanej z gazu ziemnego i energii elektrycznej jest niekorzystna dla pomp ciepła. Obecnie relacja ta wynosi ok. 4:1 na korzyść gazu. Postulujemy o wprowadzenie relacji 2:1.

Dziękując za zapoznanie się z naszymi postulatami deklaruję gotowość do prac na kolejnych etapach konsultacji.

Z wyrazami szacunku,

Wojciech Konecki, Prezes Zarządu *APPLiA Producenci AGD i HVAC*

APPLiA – od utworzenia w 2004 roku działa jako jedyna reprezentacja firm z dużego i małego AGD oraz klimatyzacji i pomp ciepła. Naszymi członkami są 34 firmy: Amica, Ariston, Atlantic, Beko Europe, Biazet, BSH, Candy/Haier, Ciarko, Daikin, De'Longhi, Dyson, Electrolux, Elica, Fore, Franke, Gorenje/Hisense, Jura, Kärcher, Liebherr, Miele, MPM, P&G, Panasonic, Philips, SEB Group, Samsung, Sharp, Smeg, Solgaz, Teka, Versuni, Vestel, Vorwerk, Zelmer.

